

Maaherrankatu 21

PL 1744

70101 KUOPIO

Puh . (017) 233 3700

Faksi (017) 233 3701

Sähköposti kuopio.hao@om.fi

HaO 21

Oikeusministeriö

17. 09.
del 2 / 31 2003
Ap**Viite:** Kirje 16.6.2003/OM2/31/2003**Asia:** Tuomareiden palkankorotuksen ja lisäpalkkioiden kohdentaminen

Kuopion hallinto-oikeus esittää kohteliaimmin lausuntonaan seuraavaa:

1. Lisäpalkkiot

Kuopion hallinto-oikeus on 12.2.2002 antanut lausuntonsa johtamislisäjärjestelmästä (2300/75/2000 OM). Jäljennös lausunnosta liitetään tämän ohien (liite 1).

Tuomioistuinlaitoksen perustehtävä ja johtaminen

Tuomioistuinlaitoksen tehtävänä on tuottaa kansalaisille oikeusturvapalveluja. Tuomioistuimet kuin myös tuomarit ovat tätä tehtävää toteuttaessaan riippumattomia. Oikeusturvatyössä on luonnollista tarkastella työntuottavuutta ja tuloksellisuutta laatutekijöiden lisäksi. Tuomioistuin on työyhteisö, jota on johdettava eri johtamistasoilla.

Työryhmän työ koskee johtamista hallinto-oikeuksissa ja käräjäoikeuksissa. Perustehtävän suhteen nämä tuomioistuimet eivät poikkea muista tuomioistuimista. Näin ollen johtamisjärjestelmän on lähtökohtaisesti oltava sama eri tuomioistuimissa. Työryhmä ei ole tarkastellut asiaa tästä näkökulmasta.

Hallinto-oikeus katsoo, että tuomioistuinlaitoksessa johtamisjärjestelmä on otettava kokonaistarkastelun kohteeksi ja sen jälkeen tehdä koko laitosta koskevat ratkaisut.

Ellei tällaista työtä käynnistetä hallinto-oikeus uudistaa aikaisemman lausuntonsa ja katsoo, että jaoston puheenjohtajuus on johtamisvirka. Ratkaisu kestää sekä kansallisen että kansainvälisen tarkastelun, kun näkökulmina ovat tuomioistuimen riippumattomuus ja oikeussuojaelementti.

Virkaan nimittäminen edellyttäisi luonnollisesti johtamistaitoa.

Nykyisessä menettelyssä ei ole käytännössä ilmennyt konkreettisia ongelmia.

Näin ollen ei ole olemassa erityisen painavaa syytä muuttaa voimassa olevaa järjestelmää ennen kokonaisselvitystä. Nykyjärjestelmässä korostuvat läheisyysperiaate ja viraston oma vastuu työstään ja tuloksestaan.

Järjestelmää on syytä kehittää mm. siten, että tehtävä voidaan säätää asianomaisessa virastossa haettavaksi. Hakumenettelystä tulisi olla säännökset.

Hallinto-oikeustuomarin tai hallinto-oikeussihteerin nimittämiseen ei voi säännönmukaisin muutoksenhakukeinoin hakea muutosta. Joten muutoksenhaku, ratkaisupyyntö- tai alistusmenettely ei näissäkään asioissa tulle kysymykseen.

Yhteenveto

Kuopion hallinto-oikeus esittää po. asian käsittelyä tuomioistuinlaitoksessa kokonaisuutena. Osaratkaisuja ei tulisi tehdä.

2. Tuomareiden palkankorotuksen kohdentaminen

Tältä osin hallinto-oikeudella ei ole huomautettavaa esityksen suhteen.

3. Hallintopäällikkö

Kuopion hallinto-oikeudessa on hallinto-päällikkö. Jaostoihin kuulumaton hallinto-oikeuden muu henkilökunta sijoittuu hallintotoimistoon. Sen päällikkönä on hallintopäällikkö, jonka tehtävänä on vastata hallintotoimiston asianmukaisesta tuloksellisesta toiminnasta.

Johtaminen on tehtävänä eri tuomioistuimissa, kuten edellä on ollut puhetta, lähtökohdiltaan samanlaista.

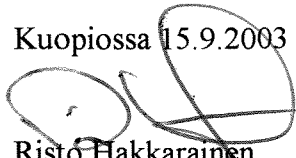
Ratkaisut eri tuomioistuimissa ovat kuitenkin erilaisia. Tässä asemassa olevien henkilöiden työ on viraston johtamista. Hallinto-oikeudessa tämä tapahtuu yhteistyössä ylituomarin ja johtoryhmän kanssa.

Johtamisjärjestelmää olisi tässä yhteydessä tarkasteltava myös välijohdon näkökulmasta.

Mikäli tätä ei tehdä, hallintopäällikön tehtävän laatu ja vastuu vaatisi kuitenkin riittävän lisän maksamisen.

Tästä lausunnosta olen erikseen kuullut jaostojen puheenjohtajia. Lausunto on myös käsitelty hallinto-oikeuden täysistunnossa 10.9.2003 ja hyväksyttiin siellä tämän mukaisena.

Kuopiossa 15.9.2003

Risto Hakkarainen
Ylituomari

KUOPION HALLINTO-OIKEUS

Maaherrankatu 21

PL 1744

70101 KUOPIO

Puh. (017) 233 3700

Faksi (017) 233 3701

12.2.2002

Nro 7 HaO

Oikeusministeriö

Viite: Kirje 27.12.2001, 2300/75/2000 OM

Asia: Johtamislisäjärjestelmä

Kuopion hallinto-oikeus esittää kohteliaimmin lausuntonaan seuraavaa:

Kuopion hallinto-oikeus

Kuopion hallinto-oikeutta syksyllä 1999 perustettaessa noudatettiin mm. seuraavia keskeisiä periaatteita:

- hallinto-oikeuden tehtävänä on tuottaa tuomioistuimena oikeusturvapalveluja
- hallinto-oikeudessa sovelletaan joka johtamistasolla tulosohtaja ja -johtamista
- jaostojen puheenjohtajat vastaavat jaoston toiminnasta ja tulostavoitteiden toteutumisesta
- hallinto-oikeus rakennetaan ns. tuomaripainotteiseksi

Tämän mukaisesti on Kuopion hallinto-oikeuden työjärjestykseen otettu määräykset. Ylituomari toimii osittain istuntojen puheenjohtajana kaikilla jaostoilla mm. lainkäytön yhtenäisyyden turvaamiseksi. Hallinto-oikeudessa on kolme jaostoa. Niillä on ylituomarin nimeämät puheenjohtajat. Puheenjohtajat ovat virkaiältään kolme vanhinta hallinto-oikeustuomaria. Jaostojen osalta täyttyvät ne kriteerit, joita po. virkaehtosopimuksessa tarkoitetaan. Näin ollen puheenjohtajille on maksettu ns. johtamislisää.

Oikeudenkäyntimenettelyn toteuttaminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeuden työjärjestyksen mukaan kaikille jaostoille jaetaan kaikkia asioita. myös jaostoilla asiat jaetaan hallinto-oikeustuomareille ja hallinto-oikeussuhteille pääasiallisesti samojen periaatteiden mukaisesti. Hallinto-oikeudessa asioita esittelevät myös kaikki notaarit.

Oikeudenkäyntimenettelyssä korostuu tuomioistuimen riippumattomuus. Oikeusturvan takaaminen kansalaisille ja yhteisöille on keskeinen peruspäiire. Hallintolainkäyttötoiminnassa korostuu oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin toteuttaminen, avoimesti ja keskeisesti perustellun päätöksen laatiminen ja, erityisesti oikeussuojaelementti.

Hallinto-oikeuden kehittäminen

Tuomioistuinjärjestelmä on kokonaisuus. Kokonaisuutena järjestelmältä odotetaan vastausta kansainvälistymiseen, yksilön ja kansalaisyhteiskunnan suojaamiseen sekä näin syntyneissä uusissa oloissa oikeusturvan tuottamista yhä nopeammin ja ajallisesti siten ajoitettuna, että oikeusturvalla on todellista merkitystä.

Keskeiset prosessisäännökset on uudistettu. Tuomioistuinjärjestelmää on muutettu lakkauttamalla mm. eräitä tuomioistuimia. Tuomarinnimitysjärjestelmää on uudistettu ja koulutusjärjestelmää ollaan säätämässä.

Kun otetaan huomioon edellä kerrotut haasteet ja tehdyt uudistukset hallinto-oikeus katsoo, ettei tuomioituimia ilman erittäin painavia syitä ole syytä johtamisjärjestelmän suhteen järjestellä eri tavoin.

Oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja oikeusturvan toteuttaminen edellyttää edelleen ainakin hallinto-oikeuksien rakentamista tuomaripainotteiseksi. Järjestelmä on nivellettävä asianmukaisesti tuomarikoulutukseen. Tuomioistuinten ja jaostojen riippumattomuus tuossa lainkäytössä on turvattava.

Esitys

Johtamislisän maksaminen jaostojen puheenjohtajille on ollut hyvinkin perusteltua.

Kysymykseen tulee siis lähinnä joko johtamisvirka tai johtamislisän maksaminen. Kummallakin järjestelmällä on etunsa ja haittansa.

Asiaa on arvosteltava tuomioistuimen perusrakenteen yhdenmukaisen kehittämisen kannalta niin, että se kestää sekä kansallisen että kansainvälisen tarkastelun. Keskeiset kriteerit ovat lisäksi tuomioistuinten riippumattomuus ja oikeussuojaelementti. Tuomioistuimen ja jaoston johtamisella on myös merkitystä. Näistä lähtökohdista hallinto-oikeudessa tulisi olla riittävä määrä johtamisvirkoja. Virkaan nimittäminen edellyttäisi johtamistaitoa. Johtamiskoulutuksesta on myös huolehdittava.

Näin asia on ratkaistu mm. hovioikeuksissa ja ollaan ratkaisemaa mm. vakuutus oikeudessa.

Osaltaan toteutettujen uudistusten tarkoituksena on ollut monipuolistaa tuomarinuraa ja sitä kautta mm. parantaa edelleen oikeusturvaa. Tämä tavoite ei toteudu, elleivät johtamisvirat eri oikeuksissa ole sijoitettu samaan palkkaaluokkaan. Johtajalla on jokaisessa tuomioistuimessa vastuulliset lainkäytön johtajantehtävä ja ammattihenkilökunnan johtamistyö. Lainkäyttö on myös jokaisessa oikeudessa ammatillisesti vaativaa.

Hallintopäällikkö

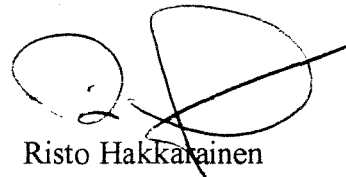
Kuopion hallinto-oikeudessa on vakinaisia virkoja 43. Hallintopäällikön työ on pääasiallisesti viraston johtamista ylituomarin ja johtoryhmän kanssa. Johtamislisää ei ole maksettu hallintopäällikölle. Tehtävän laatu vaatisi kuitenkin riittävän lisän maksamisen. Kun nyt on varsinaisesti kysymys

jaostojen johtamisesta, hallinto-oikeus ei lausu siitä, onko asia järjestettävä perustamalla virka vai erillisellä tehtävään kytkeytyvällä lisällä. Asia olisi kiireellisesti ratkaistava eri oikeuksissa yhtenäisin perustein ja työn vaativuus huomioon ottaen lisäpalkkaa tuosta tehtävästä olisi maksettava.

Käsittely

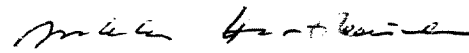
Tästä lausunnosta olen kuullut jaostojen puheenjohtajia. Heillä ei ole ollut huomauttamista esityksen suhteen. Lausunto on myös käsitelty hallinto-oikeuden täysistunnossa 12.2.2002, joka on hyväksynyt esityksen linjaukset.

Ylituomari

Risto Hakkarainen

Hallintopäällikkö

Jukka Hartikainen